

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Ajánlás tanácsi ajánlásra az euróövezet gazdaságpolitikájáról

[COM(2019) 652 final]

(2020/C 120/02)

Előadó: **Petr ZAHRADNÍK**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2020.2.6.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió”
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.2.4.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.2.19.
Plenáris ülés száma:	550.
A szavazás eredménye:	129/10/17
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB aggodalommal látja az euróövezet gazdasági visszaesését és a munkanélküliség csökkenésének megtorpanását, amihez társul még a gazdasági teljesítményt befolyásoló kockázati tényezők tartósan magasabb előfordulási aránya is.

1.2. Ugyanakkor az EGSZB az európai zöld megállapodást tartja az EU és az euróövezet jövőbeli gazdasági szerkezete alappilléreinek, amely alapvető változást hozhat és fordulópontot jelenthet. Sok függ majd attól, hogy hogyan kezeljük ezt a változást. Sikeres irányítás esetén gazdasági és társadalmi fejlődést is hozhat Európába; ellenkező esetben tragikus veszélyt jelenthet az EU integritására nézve.

1.3. A gazdasági fejlődésre – mind hagyományos nézőpontból, mind pedig az európai zöld megállapodás új elemeinek szempontjából – erősen rányomják bélyegüket az EU-n belül tartósan fennálló földrajzi különbségek és eltérések, amelyek az elmúlt pár évben tapasztalt néhány viszonylagos felzárkózási siker ellenére sem tűntek el.

1.4. Az EGSZB támogatja azt az elképzelést, hogy az európai zöld megállapodás platformot biztosíthat a közös uniós hozzáadott érték népszerűsítéséhez, amire szükség van a konvergencia elősegítése és meggyorsítása érdekében.

1.5. Az EGSZB megjegyzi, hogy a különösen néhány tagállamban tartósan jelentkező kockázati tényezők ellenére javulás tapasztalható az euróövezet pénzügyi szektorának állapota, stabilitása és működése terén.

1.6. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy az európai zöld megállapodás által megkövetelt strukturális reformok és beruházások nagyban hozzájárulhatnak az euróövezet gazdasági jólétéhez, ideértve azokat a tagállamokat is, amelyek növekedési potenciálja jelenleg az átlag alatt van. Ez mind az euróövezetben, mind pedig az EU egészében elősegítheti a konvergenciát.

1.7. Az EGSZB rámutat, hogy az európai zöld megállapodás céljainak eléréséhez sürgősen jelentős finanszírozási forrásokra van szükség, ám ezeket még nem sikerült teljes egészében biztosítani. Különösen aggasztónak tartjuk a Méltányos Átállást Támogató Alap és Mechanizmus számára javasolt finanszírozás elégtelen szintjét. A zöld megállapodás céljainak eléréséhez fel kell sorakoztatni állami és magánforrásokat is, és létre kell hozni az ezek kiutalására szolgáló mechanizmust.

1.8. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az elkövetkező időszakban folyamatosan szükség lesz egyfajta óvatosan agresszív fiskális politikára, különösen a várható gazdasági visszaesésre való tekintettel. Ezzel egy időben biztosítani kell a kiegyensúlyozott kölcsönhatásokat a gazdaságpolitika és a GMU alapjául szolgáló pillérek között. A közberuházásokra vonatkozó „arany szabály” alkalmazása hozzájárulna e célok eléréséhez.

1.9. Az EGSZB azt ajánlja, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet arra, hogy az adózási rendszert a jövőbeli igényekhez igazítsák – mind a fogyasztók és a termelők környezettudatosabb magatartásának ösztönzése, mind pedig egy olyan méltányos adózási biztosítása terén, amely elkerüli a jövedelmi és vagyoni különbségek kiéleződését, és jogi előírásokkal előzi meg az adócsalást, az adókijátszást és az adókikerülést.

1.10. Az EGSZB rámutat, hogy egy olyan időszakban, amikor gyors ütemben terjednek az új típusú pénzügyi platformok, meg kell találni az egyensúlyt a pénzügyi innováció lehetővé tétele és a pénzügyi felügyelet és szabályozás előírásainak rögzítése között. Az EGSZB kiemeli, hogy rendkívül fontos biztosítani a pénzügyi piac stabilitását. Az EGSZB már többször felhívta a figyelmet a pénzügyi unió kiteljesítéséhez létfontosságú, mindeddig meg nem valósított kulcselemek bevezetésével kapcsolatos késedelmekre.

2. Háttér

2.1. Az euróövezet gazdasági teljesítménye lassul, a munkanélküliség csökkenése megtorpant, és a mérsékelt növekedés ellenére az infláció továbbra is alacsony, és elmarad az inflációs célkitűzéstől.

2.2. A 2020-as kilátások a kockázati tényezők előfordulási gyakoriságának növekedését és az azokból eredő bizonytalanság fokozódását jelzik előre. E kockázatok nyomán a következő években hosszabb olyan időszak elé nézhetünk, amelyet alacsony növekedés és alacsony infláció, így alacsony bérnövekedés és a jövedelmi különbségek éleződése jellemez – hacsak nem történik határozott erősödés a beruházások terén, különösen olyan, magas termelékenységű ágazatokban, amelyekben az euróövezet és az EU globálisan is versenyképes.

2.3. A kedvező munkaerőpiaci feltételek ellenére 2018-ban és 2019-ben csupán lassú, mérsékelt (1 % alatti) növekedés volt tapasztalható a reálbérek terén. És még ez a növekedés is nagyon egyenetlenül oszlik meg, egyensúlyhiányt eredményezve a vagyoni elosztás terén. Számos esetben ténylegesen növekedtek a bérkülönbségek, és egyes országokban a reálbérek még mindig alacsonyabbak, mint tíz évvel ezelőtt. Ez felduzzasztja a szegénységben élő munkavállalók számát, vagyis azokat, akik annak ellenére, hogy dolgoznak, nehezen lépik át a szegénységi küszöböt, illetve akik a társadalmi kirekesztés kockázatával szembesülnek. A reálbérek emelése és a szegénység visszaszorítása fontos az életszínvonal javításához és a lakossági fogyasztás bővüléséhez, ami pedig előnyökkel jár a termelés és a növekedés terén.

2.4. A jelentős folyófizetésimérleg-többlet csökkent, és a deficit és a szufficit tagállamok közötti különbség – elsősorban a csökkenő külső kereslet miatt – valamivel kisebb lett. Néhány tagállam azonban továbbra is túlzott többletet tart fenn. A csökkentésüket célzó – a beruházásokat és a béreket érintő – intézkedések segítenének javítani az euróövezet gyenge növekedését.

2.5. Az európai zöld megállapodás alapvetően új elemet képvisel: olyan hosszú távú lehetőségként tekintenek rá, amely már rövid távon is hatással lehet a fenntartható gazdasági növekedésre. Rövid és középtávon azonban hatalmas pénzügyi költségekkel jár majd. Rettentő nagy jelentőségük lesz továbbá a javasolt új eszközöknek: a Fenntartható Európa beruházási tervnek és a Méltányos Átállást Támogató Alapnak.

2.6. Az euróövezet gazdasági fejlődése terén tapasztalható aszimmetriák továbbra is kihívást jelentenek. Háttérükben az előző gazdasági válság mélyreható következményei, valamint az egyes tagállamok strukturális problémáinak sokfélesége áll, megakadályozva, hogy a tagállamok teljes mértékben kihasználják gazdasági potenciáljukat. Ezek az aszimmetriák komoly társadalmi következményekkel, például tartós szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel is járnak. Bár ezek a problémák jelenleg mintegy ötmillióval kevesebb embert érintenek, mint 2012-ben, az EGSZB továbbra is jogosan teszi fel a kérdést, hogy a várható gazdasági visszaesés fényében nem áll-e fenn annak a kockázata, hogy ez a helyzet ismét előáll, illetve hogy az EU és a tagállamok ma jobban fel vannak-e készülve arra, hogy szembenézzenek ezzel a fenyegetéssel.

2.7. Az euróövezet pénzügyi szektorának helyzete, stabilitása és működése a válság óta jelentős mértékben javult, ám kockázatok továbbra is vannak, és egyes területeken – különösen egyes nemzeti pénzügyi rendszerek esetében – még mindig vannak problémák.

3. Általános megjegyzések

3.1. Az EGSZB megjegyzi, hogy bár az euróövezet továbbra is a gazdasági növekedés időszakát éli meg, a növekedés immár lassulóban van. Ebben a szakaszban fontos felismerni, hogy a GMU alapját egy monetáris és pénzügyi pillér, egy gazdasági pillér, egy szociális pillér és egy politikai pillér alkotja. Korábbi véleményeivel⁽¹⁾ összhangban az EGSZB azt ajánlja, hogy teremtsenek egyensúlyt e pillérek között, hiszen az egyensúly figyelmen kívül hagyása vagy felborítása veszélyes egyenlőtlenségeket eredményezhet.

3.2. Ugyanakkor az EGSZB úgy érzi, hogy az európai zöld megállapodás alapvető tényezőnek tekinthető a szükséges strukturális reformok és az ezekkel járó beruházások végrehajtásához. Az európai zöld megállapodás és a strukturális reformok szimbiózisa jelentős mértékben erősítheti a hosszú távú fenntartható gazdasági növekedés feltételeit, és megszüntetheti a negatív társadalmi és környezeti externáliákat, bizonyos további piaci hiányosságokkal együtt – feltéve, hogy eközben tiszteletben tartják az ENSZ fenntartható fejlődési céljait és a szociális jogok európai pillérének elveit.

3.3. Az EGSZB szerint ezek a reformok különösen fontosak azon tagállamok számára, amelyek növekedési potenciálja jóval elmarad az euróövezeti átlagtól. A termelő ágazatokat célzó jelentős mértékű beruházások lehetővé teszik ezek számára, hogy a következő évtizedben áthidalják ezt a szakadékot.

3.4. Az EGSZB határozottan hangsúlyozza, hogy fontos szem előtt tartani azt, hogy megfelelő és fenntartható beruházások nélkül felmerül annak a kockázata, hogy az euróövezet hosszabb olyan időszak elé néz, amelyet alacsony potenciális növekedés és termelékenység, alacsony bérek, növekvő egyenlőtlenségek és kiszámíthatatlan infláció jellemez.

3.5. Az EGSZB megjegyzi, hogy az elkövetkező időszakban az euróövezetnek nagyobb fokú elszámoltathatóságról és a gazdaságnak az éghajlatváltozásra kifejtett hatása kapcsán fokozott érzékenységről kell tanúbizonyságot tennie. Az éghajlatváltozás kiterjedése és intenzitása jelenleg az egyik legjelentősebb ismert és elismert globális rendszerkockázat.

3.6. Az EGSZB úgy gondolja, hogy 2020 nagy valószínűséggel fordulópont lesz, amikor a gazdasági paradigmaváltás a környezeti kritériumok figyelembevételét eredményezi, amelyek így a piaci döntéshozatal részévé válnak. Ez messzemenő következményekkel fog járni jóval 2020 után is. Ez a fordulópont nemcsak a gazdasági rendszer működése, hanem a gazdaságpolitika teljesítményével kapcsolatos elvárások szempontjából is alapvető. Az EGSZB figyelmeztet arra, hogy ha nem jól kezelik ezt a döntő jelentőségű szakaszt, annak hatása az egész uniós projektre rendkívül káros lehet. Emiatt mindenképpen konszenzusra kell jutni ezt illetően, éspedig több szinten is: például az Európai Bizottság és a tagállamok, illetve maguk az egyes tagállamok között is. Ennek része, hogy tiszteletben kell tartani a szembeszökő regionális különbségeket, valamint például a civil társadalom egyes szegmenseinek érdekei közötti különbségeket is.

3.7. Az EGSZB ezért az európai zöld megállapodást és az azt végrehajtó főbb eszközöket – mindenekellett a Fenntartható Európa beruházási tervet és a Méltányos Átállást Támogató Alapot – lehetőségnek tekinti arra, hogy választ adjunk a kihívásokra és a felmerülő szükségletekre. A megállapodás végrehajtása fontos próba lesz azt illetően, hogy az euróövezet tagjainak érdekei összeegyeztethetők-e az EU egészének érdekeivel. Ennek kapcsán a tagállamoknak egyrészt meg kell védeniük saját érdekeiket, másrészt pedig tiszteletben kell tartaniuk a többi tagállam szükségleteit és egy mindenki számára előnyös közös álláspontra kell törekedniük. Ennek keretében számolni kell a társadalom egyes szegmenseire kifejtett hatással, egyebek mellett biztosítva az éghajlatpolitika költségeinek és előnyeinek méltányos elosztását a tagállamok között és azokon belül.

3.8. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy az európai zöld megállapodás jelentette hatalmas kihívást szem előtt tartva az uniós költségvetésben rendelkezésre álló közös források minden bizonnyal egyáltalán nem lesznek elegendők. Ezért a közös uniós stratégiai szükségletek finanszírozásához mindenképpen fontolóra kell venni egy új keretet, amely állami és magánforrásokat egyaránt bevon a folyamatba. Az EGSZB hozzáteszi, hogy ezeket a forrásokat nem kizárólag „zöld területeken” lehet elkölteni, hanem olyan szférákban is, amelyek jelentős mértékben képesek hozzájárulni az európai zöld megállapodás céljainak eléréséhez, például a digitális transzformációhoz, a hálózatos iparágak fejlesztéséhez és az intelligens és fenntartható közlekedési infrastruktúra megvalósításához.

⁽¹⁾ HL C 47., 2020.2.11., 106. o.; HL C 353., 2019.10.18., 32. o.

3.9. Az EGSZB alapvetőnek tartja, hogy az euróövezet és az EU beruházási stratégiáját gondosan hangolják össze a következő évtizedben, valamint hogy tartsák tiszteltben az összes érintett érdekcsoport érdekeit. 2021-től két új eszköz – a konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz és az InvestEU program ⁽²⁾ – is ezt a célt szolgálja majd, feltéve, hogy ténylegesen kiegészítik őket az EU költségvetési forrásainak kezelését szolgáló hagyományos módszerek, például a kohéziós politika.

3.10. A 2008. évi gazdasági válság megállította az euróövezeti tagállamok közötti gazdasági konvergencia folyamatát. Általában elmondható, hogy a kilábalás sem ment mindenkinek egyformán: Közép- és Kelet-Európában megindult, a déli tagállamokban azonban nem. Ugyanakkor a legsikeresebb közép-, kelet- és délkelet-európai országok megelőzték egyes hagyományosabb uniós gazdaságokat, vagy legalábbis felzárkóztak azokhoz. Ez a folyamat a következő évtizedben várhatóan folytatódni fog. A konvergenciát azonban fokozni kell, ugyanis még mindig jelentősek a tagállamok közötti különbségek. Ezen a téren az EGSZB támogatja az EU egészének fenntartható és inkluzív növekedését, amely csökkenti a tagállamok közötti társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségeket.

3.11. Az EGSZB határozottan hangsúlyozza, hogy egyensúlyt kell teremteni a gazdaságpolitika különféle alkotóelemei között. Például nagyon fontos, hogy költségvetési politikai eszközökkel is éljünk, amint azt az EKB az elmúlt években szorgalmazta. Az EKB várhatóan továbbra is növekedésbarát, laza monetáris politikát fog alkalmazni, amely nemcsak az infláció mértékét igyekszik közelebb hozni a célkitűzéshez, hanem a kedvező növekedési feltételeket is fenn kívánja tartani a pénzügyi stabilitás biztosítása mellett. Az EGSZB ezenkívül szorgalmazza, hogy rögzítsék az EKB mint végső esetben belépő hitelező szerepét.

3.12. A korábbi időszakot jellemző javuló költségvetési fegyelem lehetővé teszi, hogy a közeljövőben óvatosan agresszív költségvetési politikát alkalmazzanak, szem előtt tartva a reálgazdaság lassulásának hatásait az elkövetkezendő években. Jelenleg nemcsak beruházásokra nyílik nagyszerű lehetőség, hanem arra is, hogy látható mértékben tovább erősítsék a strukturális politika végrehajtását a gazdasági potenciál fokozása, valamint a tartós egyensúlyhiányok és a piaci hiányosságok megszüntetése céljával, biztosítva ugyanakkor a méltányos munkafeltételeket és a szociális védelmet. Ez például hatékony intézmények működésének a támogatását jelenti, továbbá működő független igazságszolgáltatási rendszert, jó közigazgatást, a korrupció kezeléséhez megvetett szilárd alapokat, eredményes adórendszereket, jó oktatási rendszereket, piacokonform eszközöket a vállalkozások támogatására, magas színvonalú munkanélküliségi ellátást és a szociális párbeszéd mechanizmusainak, például a kollektív tárgyalásnak a megerősítését.

3.13. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy érdemes tovább vizsgálni az adórendszer jelenlegi paramétereinek megfelelőségét és fenntarthatóságát. Az euróövezetet viszonylag magas adóterhek jellemzik, amelyek túlzott mértékben támaszkodnak a munka megadóztatására. Ugyanakkor a környezetvédelmi és ingatlanadók részesedése általában elenyésző az összes adóbevételben belül. Az EGSZB ezért megjegyzi, hogy olyan új adózási formákat kell bevezetni, amelyek csökkentik a munkát terhelő adót, és nagyobb mértékben sújtják például a spekulációt. Olyan méltányos adórendszer bevezetését javasolja – különösen a digitális gazdaság új formái kapcsán –, amelyben a tőke inkább koncentrálna az értékteremtésre, mint a termékek előállítására és a szolgáltatásnyújtásra. A jövőben a környezetvédelmi adók fontos eszközt jelenthetnek, amelyek környezettudatosabb fogyasztói és termelői magatartást ösztönöznek anélkül, hogy jelentős mértékben érintenék a gazdasági növekedés feltételeit. Az EGSZB ugyanakkor megjegyzi, hogy az adórendszer módosítása során mindenképpen el kell kerülni a már jelenleg is igen aránytalan jövedelem- és vagyoneelosztás további torzulását. Az EGSZB szorgalmazza, hogy folytassák és erősítsék meg az adócsalás, az adókijátszás és az adókikerülés (agresszív adótervezés) elleni erőfeszítéseket, ami által az adórendszer még hatékonyabbá válna. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy szorosabb koordináció és együttműködés szükséges a tagállamok között az olyan adópolitika kialakítása terén, amely segít méltányos feltételeket létrehozni az egységes piacon. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit és tárgyalásait is, amelyek célja, hogy konszenzust lehessen elérni a közös konszolidált társaságiadó-alap és az országok közötti nyereségelosztás felülvizsgálata kapcsán. Amint azt egy korábbi véleményben ⁽³⁾ megfogalmaztuk, majd megismételtük az EGSZB „Adózás – A szervezett civil társadalom meglátásai” című kiadványában is, az EGSZB szerint általában az adópolitikának és különösen az adócsalás elleni küzdelemnek továbbra is kiemelt szakpolitikai területnek kell maradnia a következő Európai Bizottság számára. Az EGSZB ennek megfelelően támogatja az adóügyi kérdésekben a minősített többségi szavazásra és a rendes jogalkotási eljárásra való fokozatos áttérésről folytatott vitát, ugyanakkor elismeri, hogy minden tagállamnak mindig elegendő lehetőséget kell biztosítani a döntéshozatali folyamatban történő részvételre.

⁽²⁾ Ezeket a közelmúltban EGSZB-vélemények vizsgálták: HL C 47., 2020.2.11., 106. o., HL C 62., 2019.2.15., 131. o., valamint HL C 282., 2019.8.20., 20. o.

⁽³⁾ HL C 353., 2019.10.18., 90. o.

3.14. Az EGSZB többször megjegyezte, hogy még mindig alapvető jelentőséggel bír az egységes piac működésének támogatása és javítása, valamint a méltányos verseny feltételeinek és a színvonalas üzleti környezetnek a megteremtése és fenntartása. Ezzel a kérdéskörrel az európai szemeszter folyamatán belüli fellépések és intézkedések révén lehet foglalkozni.

3.15. Az EGSZB nagyon is tudatában van annak, hogy az európai gazdaság előtt álló hatalmas strukturális kihívásoknak szükségyszerű társadalmi vonzatai és következményei vannak. Az említett kihívások sikeres megoldásához alapvető az új szakmai készségek kialakításához szükséges feltételek garantálása és előmozdítása, valamint a pályamódosítás módjainak kialakítása és a tényleges és megfelelő szociális védelem garantálása. Az EGSZB úgy érzi, hogy a szociális jogok európai pillére megfelelő platform erre a célra, és egyetért azzal, hogy az arra vonatkozó szabályokat építsék be az uniós jogba.

3.16. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy a szabályozási rendszerek nem képesek szabályokkal és védelemmel követni a pénzügyi ágazatban zajló innovációt. Úgy tűnik, hogy a hagyományos hitelszolgáltatási ágazatot nagyon jól védik az egyre szigorúbb szabályok, bár ezek magas megfelelési költségekkel járnak; az üzleti környezet eközben sok esetben rugalmasabb és hozzáférhetőbb eszközöket igényelne. Ebben az értelemben a bankunió és az euróövezet fontos ökoszisztémát alkot, mindazonáltal hatékonyabb szabályozási rendszereket és előírásokat várnánk a beruházásoknak az egész egységes piacon történő ösztönzése és az akadályok felszámolása érdekében, hogy a pénzügyi piacokat és azok műveleteit többé ne korlátozzák jelentős mértékben a nemzeti határok.

3.17. Az EGSZB rámutat arra, hogy a 21. század második évtizedének végén a pénzügyi unió létrehozásának folyamata (azaz a bankunió integrálása a tőkepiaci unióba) még nem zárult le, ahogyan a gazdasági és monetáris unió sem valósult meg teljes mértékben. Az EGSZB üdvözli a különösen a gazdasági unió terén elért eredményeket; ezen a területen az európai szemeszter eszköze és annak folyamatos fejlesztése kétségkívül hasznosnak bizonyult. Ugyanakkor aggodalommal állapítja meg, hogy a monetáris unió esetében (a még mindig az euróövezeten kívül található tagállamok szempontjából, valamint az euróövezet külső képviselője és igazgatója terén elért eredmények kapcsán is) és a pénzügyi unió területén az elmúlt hónapokban nem történt számottevő előrelépés. Az EGSZB üdvözli, hogy az euróövezeti pénzügyi ágazat ellenálló képessége és szilárdsága nőtt, és támogatja a még meglévő hiányosságok kijavítására irányuló intézkedéseket. Kéri az európai betétbiztosítási rendszer (EDIS) gyors létrehozását, és örömmel fogadja az Európai Bizottság közleményét az európai felügyeleti és szabályozási keret megerősítéséről, ezen belül pedig a pénzügyi piacokkal kapcsolatos intézkedéseket.

3.18. A GMU politikai pillérének megerősítése érdekében az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak a szociális partnerek foglalkoztatási, valamint szociális és gazdasági ügyeket érintő reformokba történő bevonásával kapcsolatos álláspontját, és ezt a részvételt alapvetőnek tekinti a reformok végrehajtása iránti felelősségvállalás és támogatás megerősítéséhez. Mindenekelőtt azonban a GMU pénzügyi, gazdasági, szociális és politikai pillére közötti egyensúly megteremtése érdekében elengedhetetlen a szociális partnerek, illetve általában a civil társadalom bevonása.

4. Részletes megjegyzések

4.1. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a gazdasági rendszerbe, valamint a gazdasági szereplők és a szakpolitikákat kidolgozók és végrehajtók mindennapi magatartásába beépüljön a zöld dimenzió, annak társadalmi vetületeivel együtt.

4.2. Az európai zöld megállapodást össze kell kapcsolni a szociális dimenzióval. Az éghajlatváltozás jelentette kihívás kezelése közben elő kell mozdítanunk az inkluzív növekedést, javítanunk kell a gazdasági alkalmazkodóképességet, vissza kell szorítanunk az egyenlőtlenségeket, tisztességes munkakörülményeket kell biztosítanunk minden munkavállaló számára, meg kell erősítenünk a munkavállalók képzésére szolgáló oktatási rendszereket, valamint foglalkoznunk kell a szegénység és a társadalmi kirekesztés kérdéseivel. Az EGSZB üdvözli, hogy a szociális jogok európai pillérét és a fenntartható fejlődési célokat beépítették az európai szemeszter folyamatába. Ennek formalizálását azonban még folytatni kell.

4.3. Az EGSZB érdeklődéssel veszi tudomásul a Fenntartható Európa beruházási terv és a Méltányos Átállást Támogató Alap bevezetésére irányuló javaslatot, nagyra értékeli az ezekre vonatkozó célok kitűzését és üdvözli az ezek kapcsán javasolt intézkedéseket, például azt, hogy növeljék az uniós költségvetésből az éghajlatváltozással és a környezetvédelemmel kapcsolatos kezdeményezésekre fordítandó kiadásokat. Az EGSZB azonban hozzátenné, hogy a Fenntartható Európa beruházási terv így sem lesz elégséges. Míg a terv várhatóan évi mintegy 100 milliárd eurós beruházást eredményez, az Európai Bizottság becslése szerint az EU 2030-as éghajlat- és energiaügyi célkitűzéseinek eléréséhez nagyjából évi 260 milliárd euro további beruházásra lesz szükség. Ezt szem előtt tartva meg kell erősíteni egyebek mellett a Méltányos Átállást Támogató Alapot, a teljes méltányos átállási mechanizmus központi elemét. Az ezekről a kezdeményezésekről készülő EGSZB-vélemények részletesebb értékelést tartalmaznak majd.

4.4. Az EGSZB azt javasolja, hogy az európai zöld megállapodást tekintsek olyan platformnak, amelynek segítségével előtérbe helyezhető a közös európai hozzáadott érték, a közös szükségletek és érdekek, valamint a közös beruházások, amelyek bevételei az egész EU és az euróövezet javát szolgálják, nem pedig csak egyes szereplőké.

4.5. Az európai zöld megállapodás sikeres végrehajtásának szempontjából nagyon fontos, hogy az egész EU-ban és az euróövezetben kiegyensúlyozott megközelítés érvényesüljön. Az EGSZB úgy véli, hogy ez a paraméter elengedhetetlen ahhoz, hogy biztosítva legyenek a folyamatos konvergencia és makrogazdasági stabilitás számára kedvező feltételek.

4.6. Az EGSZB az államháztartás fenntarthatósága szempontjából nagyon fontosnak tartja a nemzeti költségvetési mechanizmusok prudens és az eljárásokat tekintve kifogástalan működését. Ez a bevételi oldalon jelentheti például az adórendszerek méltányosságát és átláthatóságát, valamint az adófegyelmet, a kiadási oldalon pedig a közbeszerzés megfelelő szabályozását és a közkiadások eredményességének és minőségének meghatározására és mérésére szolgáló kritériumok alkalmazását.

4.7. Az egységes piac működését, illetve annak az európai szemeszterrel való kapcsolatait javítani kell, és pedig az országspecifikus ajánlások célirányos összpontosítása, az uniós költségvetéssel való összhang és az ajánlásokból következő vállalások szigorú betartása révén. Az EGSZB azt ajánlja, hogy ennek részeként rendszeresen mérjék fel e tevékenységeknek a közös fiskális eszközrendszer megvalósítása, egész Európa versenyképességének fellendítése és a környezeti és társadalmi fenntarthatóság javítása terén elért eredményeit.

4.8. Nemcsak az államadósságot kell szem előtt tartanunk, hanem a közvagyon védelmét is. Nem az éghajlatváltozás elleni küzdelem az egyetlen, amely jelentős erőforrásokat igényel. A közberuházások volumenének megtorpanását követően alapvető fontosságú az állami infrastruktúrába (például a digitalizációba) irányuló beruházások fellendítése, amelyek nem csupán rövid távon támogatják a gazdasági növekedést, hanem hosszú távú termelési kapacitást is biztosítanak a jövőbeli jólét és versenyképesség érdekében. Az Európai Bizottság érvelésével összhangban a költségvetési politika igényli az EKB monetáris pozíciójával való komplementaritást. A költségvetési politika állami beruházásokra vonatkozó „arany szabályának” alkalmazása nagyobb arányú növekedést idézhet elő és ösztönözhet e célból az állami beruházások terén, feltéve, hogy a költségvetési fegyelem nem lazul.

4.9. Az euróövezet gazdasági megrázkódtatásokkal szembeni rugalmasságának és ellenálló képességének javítása érdekében be kell vezetni egy olyan eszközt, amely segíti a tagállamokat az ilyen megrázkódtatások következményeinek kezelésében, és megelőző jelleggel még jobban felkészíti őket azokra. Ezért az EGSZB üdvözli mind a javasolt konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszközt^(*), mind pedig az európai stabilizációs mechanizmus (ESM) megerősített szerepéről szóló megállapodást. Ugyanakkor az EGSZB figyelmeztet arra, hogy veszélyes megbontani a GMU alapjául szolgáló kulcsfontosságú pillérek közötti egyensúlyt (lásd fentebb). Az EGSZB támogatja a stabilizációs eszközök irányításának demokratikusabbá tételét azáltal, hogy nagyobb mértékben bevonják az Európai Parlamentet és a szociális partnereket a GMU politikai pillérébe, tiszteletben tartva eközben a szociális jogok európai pillérének elveit és a fenntartható fejlődési célokat.

Kelt Brüsszelben, 2020. február 19-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

^(*) Lásd az alábbi EGSZB-véleményt: HL C 47., 2020.2.11., 106. o.

MELLÉKLET

A szekcióvélemény alábbi pontja a Közgyűlés által elfogadott módosító indítvány szerint módosult, ugyanakkor a leadott szavazatok több mint egynegyedét megkapta (eljárási szabályzat 59. cikk (4) bekezdés):

3.13. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy érdemes tovább vizsgálni az adórendszer jelenlegi paramétereinek megfelelőségét és fenntarthatóságát. Az euróövezet viszonylag magas adóterhek jellemzik, amelyek túlzott mértékben támaszkodnak a munka megadóztatására. Ugyanakkor a környezetvédelmi és ingatlanadók részesedése általában elenyésző az összes adóbevételben belül. Az EGSZB ezért megjegyzi, hogy olyan új adózási formákat kell bevezetni, amelyek csökkentik a munkát terhelő adót, és nagyobb mértékben sújtják például a spekulációt. Olyan méltányos adórendszer bevezetését javasolja – különösen a digitális gazdaság új formái kapcsán –, amelyben a tőke inkább koncentrálna az értékteremtésre, mint a termékek előállítására és a szolgáltatásnyújtásra. A jövőben a környezetvédelmi adók fontos eszközt jelenthetnek, amelyek környezettudatosabb fogyasztói és termelői magatartást ösztönöznek anélkül, hogy jelentős mértékben érintenék a gazdasági növekedés feltételeit. Az EGSZB ugyanakkor megjegyzi, hogy az adórendszer módosítása során mindenképpen el kell kerülni a már jelenleg is igen aránytalan jövedelem- és vagyoneelosztás további torzulását. Az EGSZB szorgalmazza, hogy folytassák és erősítsék meg az adócsalás, az adókijátszás és az adókikerülés (agresszív adótervezés) elleni erőfeszítéseket, ami által az adórendszer még hatékonyabbá válna. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy szorosabb koordináció és együttműködés szükséges a tagállamok között az olyan adópolitika kialakítása terén, amely segít méltányos feltételeket létrehozni az egységes piacon. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit és tárgyalásait is, amelyek célja, hogy konszenzust lehessen elérni a közös konszolidált társaságiadó-alap és az országok közötti nyereségfelosztás felülvizsgálata kapcsán. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság minősített többségi szavazással kapcsolatos kezdeményezését, ám fontosnak tartja, hogy azt fokozatosan vezessék be és széles körű konszenzust érjenek el az alkalmazás feltételeiről.

A módosító indítványról tartott szavazás eredménye:

Mellette: 80

Ellene: 48

Tartózkodott: 21
